

УДК 340.11

DOI <https://doi.org/10.32782/npnuola.v35.2024.8>*М. Б. Мельник*

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДОКТРИНИ ТРУДОВОГО ПРАВА В КОНТЕКСТІ ПРИЙНЯТТЯ (ВИДАННЯ) НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

Постановка проблеми. Прийняття (видання) нормативно-правових актів у сфері трудового законодавства опосередковується не тільки правотворчим та право моніторинговим процесом, але й безпосередньо залученням доктринальних інструментів трудового права України. За таких умов, очевидно не йдеться про «втручання» доктринального процесу у процес прийняття (видання) нпа, скільки про потребу аналізу на предмет спроможності інструментарієм доктрини трудового права бути дотичним до забезпечення ефективної процедури прийняття (видання) нормативно-правових актів у сфері трудового законодавства України.

Адже, одна справа, коли постає питання про здійснення «прийняття» компетентним органом того чи іншого нормативно-правового акту, або ж – його «видання, натомість зовсім інша справа – проведення та забезпечення саме ефективного правового моніторингу доктриною трудового права цих процесів («прийняття», «видання»).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У юридичній науці, ефективність доктрини трудового права в контексті прийняття (видання) нормативно-правових актів, комплексно не переймалися вчені. Частко, увага вчених була зосереджена на тій чи іншій проблемі, які висвітлюють лише деякі елементи проблеми, але не комплексно, не предметно до питання «прийняття» («видання»).

Так, *до прикладу*, проблемами ефективності переймалися такі дослідники як О.В. Білоус [1, с. 12–14], Ю.Б. Бірченко [2, с. 200–203], Л.Ф. Купіна [8, с. 180–188], Ю. Поченцов [10, с. 33–36], О. Волков [6, с. 109–116], та інші.

Питаннями правової доктрини переймалися такі дослідники як В.І. Семініхін [18], Є.К. Полянський [11, с. 27–30; 12, с. 297–313], Клещенко [7, с. 31–33] та інші.

Питаннями правового моніторингу та правотворчості займалися такі вчені як О.О. Кот, Н.С. Кузнецова, Гриняк А.Б., М.М. Великанова [13], В.І. Риндюк [17, с. 137–142], та інші.

Попри проведені дослідження зазначених вчених, проблемні питання ефективності доктрини трудового права в контексті прийняття (видання)

нормативно-правових актів очевидно не були вирішені, зокрема, як виявляється і в питаннях «прийняття» («видання») нпа в царині трудового законодавства; як і стосовно ефективного задіяння доктрини трудового права до правотворчого процесу. Це і спонукає нас до постановлення відповідної мети задля подальшого проведення дослідження у затребуваному контексті.

Отже, **метою даної статті** є з'ясування проблем ефективності доктрини трудового права в контексті прийняття (видання) нормативно-правових актів. Вирішення цього питання, надасть можливість з'ясувати можливість забезпечення ефективного правового моніторингу доктриною трудового права процесів «прийняття» («видання») нормативно-правових актів у сфері трудового права (власне – стосовно трудового законодавства яке було оновлене шляхом прийняття відповідних змін).

Виклад основного матеріалу. Розкриваючи проблеми ефективності доктрини трудового права в контексті прийняття (видання) нормативно-правових актів, на нашу думку, доцільно з'ясувати тенденції та властивості правової доктрини.

З теоретико-правової точки зору, Є.К.Полянський зазначає, що галузеві доктрини можуть вступати в колізії з приводу регламентації аналогічних інститутів [12, с. 311]. Такий підхід надає можливість звернути увагу на те, що галузеві доктрини містять певну диференціацію, що може впливати на забезпечення правотворчого процесу з використанням тієї чи іншої галузевої доктрини. А відтак, це означає, що з'ясування спроможності доктрини трудового права відповідно може мати відповідне практичне значення.

В підтвердження таких тенденцій, в іншому дослідженні, Є.К. Полянський досліджуючи проблеми визначення поняття правової доктрини приходить до висновків у тому, що «... принципи зміни, які мають місце в науці чи законодавстві або в практиці, мають прямий чи непрямий взаємний вплив: вони зумовлюють відповідні зміни. Так новели в науці можуть зумовити тектонічні зсуви в законодавстві, призвести до змін в законодавстві – якщо на це буде політична воля законодавця. В свою чергу зміни в законодавстві зумовлюють зміни в правозастосовній практиці, а нові підходи в практиці підіймають проблеми, які стають предметом дослідження науки, і в підсумку це закрите коло стає нерозривним. Дані категорії, а саме наука, законодавство та практика, які і утворюють правову доктрину, звісно мають різний ступінь впливу на даний процес та на кожен з інших категорій. Видається, що законодавство має найшвидший вплив на еволюцію доктрини, в той час як вплив науки є повільнішим, проте усталеним та більш якісним. Практика ж впливає на доктрину в найменшому ступені, хоча в системах загального права юридична практика значення практики для формування доктрини складно недооцінити, адже ступінь такого впливу є максимальним ...» [11, с. 30]. Дана позиція цілком узгоджується із відображенням стану правової реальності.

Тут, доречно вказати на думку Н.В. Клещенко який зазначає, що правова доктрина може і повинна знаходити відображення в об'єктивній реальності, а саме відбиватися у правотворчому процесі [7, с. 33]. Отже, правотворчий процес та правова доктрина тісно пов'язані із правовою

реальністю, що може бути предметом для моніторингу трудового законодавства в частині «прийняття» («видання») нормативно-правових актів. Зрозуміло, що правотворчий процес здійснюється завдяки людській діяльності, а у науковій сфері – діяльності вчених. По суті, йдеться про праксеологічний контекст проблеми.

Тут, не було б зайвим звернути увагу на дослідження, які були проведені В.І. Риндюк, який, досліджуючи правотворчість як вид юридичної діяльності в контексті праксеологічного аспекту приходить до висновку стосовно того, що загальне уявлення про правотворчу діяльність, посеред якого зазначає, що «... об'єктом – законодавство, результатом – новий якісний стан законодавства (щодо змісту та/або форми), а метою – належний правопорядок у суспільстві, умовою встановлення якого є якісне й ефективне законодавство...» [17, с. 141]. Отже, цінність кінцевого результату правотворчої діяльності, так чи інакше лежить у площині ефективності. Відтак, слід звернути увагу на деякі аспекти ефективності.

Так, Ю.Б. Бірченко зазначає, що аналізуючи категорії цілі правових норм, необхідно зазначити, що деякі норми права, нормативно-правові акти часто направлені на досягнення не однієї, а кількох цілей одночасно. Очевидно, що ефективність таких норм повинна визначатись, виходячи з аналізу головних і другорядних, безпосередніх і перспективних цілей [2, с. 203]. Таким чином, можливо відмітити, що ефективність правових норм може стати предметом оцінки в галузевому законодавстві, і, зокрема, в контексті певного етапу правового моніторингу як от прийняття (видання) нпа.

Попри це, слід відстежити і етимологію слів «прийняття» та «видання», аби оперувати більш точними уявленнями про їх місце в правотворчому процесі.

Так, термін «прийняття» походить від слова «приймати». Останнє, у тлумачному словнику з української мови означає декілька дій «... брати до рук, на плечі і т. ін. від когось або звідкись кого-, що-небудь...; погоджуватися з чим-небудь...; приймати завіт – брати на себе обов'язок наслідувати що-небудь, дотримуватися чогось.; брати на свою відповідальність що-небудь для передавання, пересилання, зберігання і т. ін...; приймати (прийняти) замовлення: а) зобов'язуватися виконати на прохання якусь роботу...; приймати (прийняти) рішення – вирішувати...; приймати (прийняти) справи – вступаючи на якусь посаду, знайомитись із станом справ...» [14]. Як бачимо для слова «прийняття» притаманний характер певного зобов'язання, виконання певних дій, наявність обов'язку (що є елементом будь якого правовідношення в частині його змісту), тощо.

В той же час, слово «видавати» пояснюється як «... давати, відпускати на руки що-небудь із запасів, місць зберігання і т. ін. ...» [4]. Натомість, слово «видання» означає «...окремих друкований твір, збірка і т. ін., виданий у світ...; ... сукупність тотожних примірників якої-небудь книги, виданих одночасно...; ... друкований твір за його зовнішньою ознакою або типом, приналежністю до певної категорії друкованої продукції...» [5]. Таким чином і «видання», і «прийняття» передбачає певний процес або наслідок, результат, що є характерним для правотворчого та правомоніторингового процесу, і, зокрема, для галузі трудового права. Адже остання

окреслюється предметом праці у правовому регулюванні як праксеологічного сенсу юридичної діяльності (судячи із «зв'язку праці із людиною» [20, с.17]). Тут же, виникає питання управлінського характеру в межах реалізації «управлінської функції трудового права» [20, с.54].

Так, за таких умов, доречно звернути увагу на застосування терміну «прийняття» із «управлінською сферою». Зокрема, як зазначається, у навчальному посібнику із основ теорії прийняття рішень (*надалі* – навчальний посібник), у наш час, теорію прийняття рішень (ТПР) застосовують переважно для аналізу тих проблем, які можна відносно легко й однозначно формалізувати, а результати досліджень – адекватно інтерпретувати [9, с. 4]. Завданням прийняття рішення називають таке завдання, яке можна сформулювати в термінах мети, засобів і результату [9, с. 4]. За таких умов, варто більш ширше заглибитись у види та класифікацію рішень. Зокрема, звернемо увагу на деякі із таких. Так, у навчальному посібнику розрізняють «... *організаційне рішення* – вибір, який має зробити децидент («особа чи група осіб, що приймають рішення» – М.М.), щоб виконати обов'язки згідно з посадою, яку він займає...; *програмоване рішення* – результат реалізації певної послідовності кроків або дій, подібних до тих, які приймають у ході розв'язання математичного рівняння...» тощо [9, с. 5]. Під процесом прийняття рішення (ППР) у навчальному посібнику пропонується розуміти певну послідовність процедур, що приводять до знаходження рішення (1) виявлення проблемної ситуації та постановка задачі прийняття рішення; (2) формулювання поняття якості рішення та його структуризація до рівня критеріїв; (3) описання характеристик зовнішнього середовища, прогнозування можливих результатів дій ППР із подальшим виявленням або конструюванням альтернативних варіантів рішень; (4) оцінювання якості варіантів рішень, порівняння їх між собою та вибір одного чи декількох найвідповідніших меті; (5) аналіз рішень, опрацювання плану реалізації та впровадження рішення)...» [9, с. 7–8]. Отже, як постає за очевидне, питання прийняття рішень в управлінській сфері передбачає процеси «оцінки», «аналізу», «описання», «виявлення проблем» ну і звісно «якості», де остання може співвідноситись очевидно із ефективністю. Відтак, все це є цариною правотворчого процесу. В процесі прийняття (видання) нпа у сфері трудового права, з правової точки зору, ці елементи можуть бути дотичними до «систематизація трудового законодавства».

Зокрема, у енциклопедичній довідці Великої юридичної енциклопедії з теорії права зазначається, що «систематизація законодавства» – це діяльність із приведення нормативно-правових актів у відповідні систему. Прикметно, що відповідно до способів в юридичній науці виділяють чотири види систематизації законодавства. А саме: (1) облік; (2) видання; (3) консолідація; (4) кодифікація. Перші два види систематизації законодавства здійснюються поза процесом нормотворчості, а два останні – зазвичай у його межах (курсив власний – М.М.) [3, с. 718, 719].

Водночас, зазначається, що від систематизації законодавства слід відрізнити видання науково-практичних коментарів до Конституції, кодексів, інших актів законодавства. Адже ці джерела мають велике значен-

ня для вивчення й правильного застосування нормативно-правових актів фахівцями у галузі права, студентами юридичних вузів та інших громадянами, оскільки, як правило, опрацьовуються відповідними правниками – науковцями, викладачами відповідних юридичних навчальних дисциплін, судьями вищих інстанцій. Ба, більше, зазначається, що вони не мають офіційного характеру, є результатами наукового тлумачення, у практичній діяльності використовуються тільки разом із першоджерелами – текстами нормативно-правових актів [3, с.719].

До такого підходу слід скептично поставитись бодай тому, що у ч. 1 ст. 8 Закону України «Про міжнародне приватне право», визначено, що «... при застосуванні права іноземної держави суд чи інший орган встановлює зміст його норм згідно з їх офіційним тлумаченням, практикою застосування і доктриною у відповідній іноземній державі... (курсив власний – М.М.)» [15]. Отже, про спільність використання правової доктрини та нпа не йдеться, хоча, зрозуміло, що ті чи інші аспекти правозастосування можуть охоплюватися і правовою доктриною і безпосередньо нормою, інститутом права регламентованих законодавством.

В додаток до наведеного аргументу, слід звернути увагу і на інший аспект доцільності використання правової доктрини (зокрема – трудового права України), до питань систематизації законодавства та етапів прийняття (видання) проекту нормативно-правового актів.

Так, Розділом VI «Розгляд та прийняття (видання) проекту нормативно-правового акта» Закону України «Про правотворчу діяльність» від 24 серпня 2023 р. № 3354-IX (*надалі* – Закон № 3354-IX від 24 серпня 2023 р.), визначено ряд етапів та критеріїв здійснення процедури прийняття (видання) проекту нормативно-правового акту, зокрема: ст. 43 визначено питання процедури подання проекту нормативно-правового акту; ст. 44 визначено експертизу проекту нормативно-правового акту; ст. 45 визначено питання щодо проведення публічних консультацій стосовно прийняття (видання) проекту нормативно-правового акту; ст. 46 визначено порядок розгляду проекту і прийняття (видання) нормативно-правового акту; а вже ст. 47 – підписання прийнятого (виданого) нормативно-правового акту [16].

Враховуючи таку палітру законодавчих правил, доцільно задатися питанням, на якому із етапів «прийняття (видання) проекту нормативно-правового акта» постає за доцільне реалізувати правову доктрину трудового права, та оцінити її ефективність?, – питання звісно специфічне, галузево-звужене, але має свою безумовну правову (теоретичну та практичну) доцільність (сенс), бодай тому, що чи не для кожної галузі права так чи інакше виникає необхідність у правовому моніторингу, у правотворчій діяльності, у застосуванні власної галузевої доктринальної концепції, розробки. Фактично, це і буде показником, мірилом, для адекватності та спроможності доктрини права як наукової концепції впливати на практичний момент видання (прийняття) нпа та застосовувати її; буде свідчити про взаємозв'язок наукових технологій не тільки пояснити, прогнозувати розвиток тих чи інших правових явищ, феноменів, алей виявити та оцінити недоліки, надати рекомендації тощо.

Отож, цілком виправданою є застосування доктрини трудового права до змісту ст. 45 Закону № 3354-IX від 24 серпня 2023 р. У ній йдеться про те, що «... публічні консультації щодо проекту нормативно-правового акта проводяться суб'єктом правотворчої діяльності та (або) іншим уповноваженим законом суб'єктом з метою реалізації принципів відкритості та прозорості правотворчої діяльності ...» [16].

А ч.1 ст. 44 Закону № 3354-IX від 24 серпня 2023 р. визначено, що «... Проект нормативно-правового акта підлягає обов'язковій експертизі на відповідність зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу (acquis ЄС), а також науковій, юридичній (правовій), антикорупційній, гендерно-правовій, антидискримінаційній та іншим експертизам, визначеним законом (далі – обов'язкова експертиза)....» [16].

Відтак, наступним аспектом є вирішення критеріїв ефективності правової доктрини при прийнятті (виданні) проекту нормативно-правового акта.

На нашу думку, слід звернути увагу на дослідження Д.І. Сірохи, присвячене проблемам нормотворчості суб'єктів трудового права, зокрема, він звертає увагу якраз на аспект «ефективності нормотворчої діяльності суб'єктів трудового права».

Так, вчений у висновках зазначає, що «...основними напрямками підвищення ефективності нормотворчої діяльності суб'єктів трудового права, що сприятимуть подальшій оптимізації відносин у сфері праці, визначено ...: (1) організаційно-правовий напрям (удосконалення роботи з підготовки та удосконалення актів у сфері праці); (2) стратегічний напрям (розробка і прийняття Концепції централізованої та локальної нормотворчості у сфері праці); (3) нормотворчий напрям (розроблення та прийняття проекту Закону України «Про внесення змін до кодексу законів про працю щодо підвищення ефективності регулювання відносин у сфері праці», який: (а) заборонятиме адаптацію норм законодавства України про працю до міжнародних правових актів, нормативних правових актів зарубіжних держав, якщо це знижуватиме рівень соціальної безпеки працівників (доповнення ст. 8-1 КЗпП України частиною 2); (б) доповнюватиме чинний КЗпП України розділом XV-А «Локальне нормативно-правове регулювання відносин у сфері праці», в якому будуть закріплені такі положення: система нормативних правових актів роботодавця у сфері праці; дія нормативного правового акту роботодавця у часі, у просторі та за колом осі; гласність і прозорість у діяльності із створення нормативних правових актів роботодавця; загальні вимоги до нормативних правових актів роботодавця у сфері праці; юридична сила нормативних правових актів роботодавця у сфері праці; порядок підготовки та прийняття нормативних правових актів роботодавця у сфері праці; порядок участі професійних спілок трудового колективу в процесі підготовки та прийняття нормативних правових актів роботодавця у сфері праці; стадії процесу створення та прийняття нормативних правових актів роботодавця у сфері праці; порядок припинення дії нормативного правового акту роботодавця у сфері праці. ...» [19, с. 353–354].

В принципі, тенденції та особливості ефективності вченим були у той час (до прийняття Закону № 3354-IX від 24 серпня 2023 р.) зорієнтовані

вірно, виправдані, окрім п. «а» («заборони адаптації норм законодавства України про працю до міжнародних правових актів, нормативних правових актів зарубіжних держав, якщо це знижуватиме рівень соціальної безпеки»). Адже таке положення суперечить цивілізованим вимогам *acquis* ЄС, що визначені ст. ст. 43, 44 Закону № 3354-IX від 24 серпня 2023 р.

Зрештою, як бачимо, критерії ефективності доктрини трудового права з позиції Д.І. Сірохи цілком логічні, застосовні, прийнятні. Проте слід мати на увазі, що доктринальні положення трудового права розроблені в різних напрямках системи трудового права, що вказує на широкий діапазон їх застосування до відносин з приводу прийняття (видання) проекту нормативно-правового акта.

Висновки. В межах висновків, слід констатувати, що використання правової доктрини трудового права при прийнятті (видання) проекту нормативно-правового акта є ефективним способом моніторингової та правозастосовної діяльності. Сфери ефективності застосування доктрини трудового права повинні використовуватись з огляду на систему трудового права, з врахуванням обов'язкових вимог *acquis* ЄС.

Література

1. Білоус О.В. Ефективність права у світлі концепції людиноцентризму. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2018. № 34. С.12–14. URL: <https://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc34/5.pdf>
2. Бірченко Ю.Б. Визначення поняття ефективності правових норм. *Наукові записки. Том 19. Спеціальний випуск*. 2001. С. 200–203. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c449798b-fb89-4873-a484-6e68a7285fa2/content> (дата звернення 19.10.2024).
3. Велика українська енциклопедія: у 20т. Х.: Право, 2016. Т.:3: Загальна теорія права/редкол.: О.В. Петришин (голова) та ін.; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права імені В.М. Корецького НАН України; Нац.юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. 2017. 952с.
4. Видавати – це .../Значення слова. Словник української мови в 11 томах. *Словник. Уа*. Портал української мови та культури. 2005–2024. URL: <https://slovnuk.ua/index.php?swrd=%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B8> (дата звернення 19.10.2024).
5. Видавати – це .../Значення слова. Словник української мови в 11 томах. *Словник. Уа*. Портал української мови та культури. 2005 – 2024. URL: <https://slovnuk.ua/index.php?swrd=%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F> (дата звернення 19.10.2024).
6. Воков О. Окремі підходи до визначення поняття ефективності правових норм. *Публічне право*. № 2 (50) (2023). С. 109–116. URL: <https://www.publichne-pravo.com.ua/files/50/12.pdf> (дата звернення 19.10.2024).
7. Клещенко Н.В. Роль правової доктрини на формування національного законодавства: реалії сьогодення. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 6/2022. С. 31–33. URL: http://www.lsej.org.ua/6_2022/5.pdf (дата звернення 19.10.2024).
8. Купіна Л.Ф. Генезис поняття ефективності норм права. *Публічне право*. 2017. № 3. С. 180–188. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pp_2017_3_26 (дата звернення 19.10.2024).
9. Кушлик-Дивульська О.І., Кушлик Б.Р. Основи теорії прийняття рішень. К., 2014. 94 с.
10. Поченцов Ю. Ефективність і дієвість права: теоретико-правові основи критеріїв виміру. *Національний юридический журнал: теорія и практика*. МАІ 2019. С. 33–36. URL: http://www.jurnallujuridic.in.ua/archive/2019/3/part_1/7.pdf (дата звернення 19.10.2024).
11. Полянський Є.К. Шодо визначення поняття правової доктрини. *Правова позиція*, № 4 (37), 2022. С. 27–30. URL: <http://legalposition.umf.in.ua/archive/2022/4/4.pdf> (дата звернення 19.10.2024).
12. Полянський Є.К. Правова доктрина як базисна концепція права: природа, структура, значення. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2015. Т. 17.

С. 297–313. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a302b7a1-4c32-42df-be96-b6fe63d5837f/content> (дата звернення 19.10.2024).

13. Правотворчість в Україні: перспективи законодавчого врегулювання: збірник наукових праць/за заг. ред. О.О. Кота, А.Б. Гриняка, Н.В. Міловської. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 222с.

14. Приймати – це .../Значення слова. Словник української мови в 11 томах. *Словник. Уа*. Портал української мови та культури. 2005 – 2024. URL: <https://slovnuk.ua/index.php?swrd=%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B9%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8> (дата звернення 19.10.2024).

15. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23 червн. 2005 р. № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text> (дата звернення 19.10.2024).

16. Про правотворчу діяльність: Закон України від 24 серп. 2023 р. № 3354-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text> (дата звернення 19.10.2024).

17. Риндюк В.І. Правотворчість як вид юридичної діяльності: праксеологічний аспект. *Вісник НТУУ «КПІ»*. Політологія. Соціологія. Право. Випуск 4 (44) 2019. С. 137–142. URL: <https://visnyk-ppsp.kpi.ua/article/view/199747/199939> (дата звернення 19.10.2024).

18. Семеніхін І.В. Правова доктрина: загальнотеоретичний аналіз/ І.В. Семеніхін; наук. ред. О.В. Петришин. Х. : Юрайт, 2012. 88с.

19. Сіроха Д.І. Сіроха Д.І. Нормотворчість суб'єктів трудового права: проблеми теорії та практики: монографія. Київ : Видавництво Людмила, 2020. 394 с.

20. Щербина В.І., Соцький А.М. Трудове право України : Підручник/ В.І. Щербина, А.М. Соцький. Чернівці : Технодрук, 2021. 552с.

Анотація

Мельник М. Б. Ефективність доктрини трудового права в контексті прийняття (видання) нормативно-правових актів. – Стаття.

Статтю присвячено дослідженню розкриваючи проблеми ефективності доктрини трудового права в контексті прийняття (видання) нормативно-правових актів. У статті з'ясовуються тенденції впровадження у правотворчий процес правової доктрини, а також звертається уваги на властивості правової доктрини.

У статті автором з'ясовується, що ефективність правових норм може стати предметом оцінки в галузевому законодавстві, і, зокрема, в контексті певного етапу правового моніторингу як от прийняття (видання) нпа.

Автор, попри проведені дослідження зазначених вчених, зазначає, що проблемні питання ефективності доктрини трудового права в контексті прийняття (видання) нормативно-правових актів очевидно не були вирішених раніше. На думку автора це стосується питань «прийняття» («видання») нпа в царині трудового законодавства; ефективного задіяння доктрини трудового права до правотворчого процесу. Такий підхід дозволив автору звернути увагу на ефективність доктрини трудового права в контексті прийняття (видання) нормативно-правових актів.

В ході дослідження, автор з'ясовує, що питання прийняття рішень в управлінській сфері передбачає процеси «оцінки», «аналізу», «описання», «виявлення проблем» ну і звісно «якості», де остання може співвідноситись очевидно із ефективністю. Відтак, все це є цариною правотворчого процесу. В процесі прийняття (видання) нпа у сфері трудового права, з правової точки зору, ці елементи, на думку автора, можуть бути дотичними до «систематизація трудового законодавства».

За результатами дослідження, автор приходять до висновків у тому, що використання правової доктрини трудового права при прийнятті (видання) проекту нормативно-правового акта є ефективним способом моніторингової та правозастосовної діяльності. Сфери ефективності застосування доктрини трудового права повинні використовуватись з огляду на систему трудового права, з врахуванням обов'язкових вимог асquis ЄС.

Ключові слова: правотворчість, правовий моніторинг, трудове право, ефективність права, правова доктрина, прийняття (видання) нпа.

Summary

Melnyk M. B. The effectiveness of the doctrine of labor law in the context of the adoption (issuance) of normative legal acts. – Article.

The article is devoted to the study, revealing the problems of the effectiveness of the doctrine of labor law in the context of the adoption (issuance) of regulatory legal acts. The article clarifies the trends in the introduction of legal doctrine into the law-making process, and also addresses the properties of legal doctrine.

In the article, the author finds out that the effectiveness of legal norms can be the subject of assessment in industry legislation, and, in particular, in the context of a certain stage of legal monitoring, such as the adoption (issuance) of a national law.

The author, despite the studies of the mentioned scientists, notes that the problematic issues of the effectiveness of the doctrine of labor law in the context of the adoption (issuance) of regulatory legal acts were obviously not resolved earlier. In the opinion of the author, this concerns the issues of «acceptance» («issuance») of the NPA in the field of labor legislation; effective application of the doctrine of labor law to the law-making process. This approach allowed the author to pay attention to the effectiveness of the doctrine of labor law in the context of the adoption (issuance) of normative legal acts.

In the course of the research, the author finds out that the issue of decision-making in the management sphere involves the processes of «evaluation», «analysis», «description», «identification of problems» and, of course, «quality», where the latter can obviously be correlated with efficiency. Therefore, all this is part of the law-making process. In the process of adoption (issuance) of the NPA in the field of labor law, from a legal point of view, these elements, in the author's opinion, may be relevant to the «systematization of labor legislation».

Based on the results of the research, the author comes to the conclusion that the use of the legal doctrine of labor law when adopting (issuing) a draft regulatory act is an effective way of monitoring and law enforcement activities. Effective spheres of application of the doctrine of labor law should be used in view of the system of labor law, taking into account the mandatory requirements of the EU *acquis*.

Key words: law-making, legal monitoring, labor law, effectiveness of law, legal doctrine, adoption (issuance) of NPA.